

Postmottak KD

Høringsinnspill til forslag fra utvalg om endring i stillingsstrukturen

Utdanningsforbundet takker for muligheten til å kommentere og gi våre innspill til forslag fra utvalg om endring av stillingsstrukturen for faglige stillinger ved universiteter og høyskoler.

Utdanningsforbundet mener det er positivt at stillingsstrukturen får oppmerksomhet og at det tas opp til vurdering om den er hensiktsmessig og fremtidsrettet. En stillingsstruktur må være forutsigbar for alle som ønsker å arbeide ved universiteter og høyskoler samtidig som stillingsstrukturen må samsvare med samfunnets behov og legge til rette for den enkeltes karriereløp.

Generelt

En ekspertgruppe ledet av professor emeritus Arild Underdal har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet lagt frem forslag til endring av stillingsstrukturen ved universiteter og høyskoler. Utvalget har spesielt rettet oppmerksomheten mot to spørsmål; 1) Ivaretar dagens stillingsstruktur i tilstrekkelig grad det spektret av oppgaver som universiteter og høyskoler forventes å ivareta? 2) Legger stillingsstrukturen godt nok til rette for karriereveier som gjør det attraktivt, for både norske og utenlandske statsborgere, å søke seg til norske universiteter og høyskoler? Stimulerer den også den enkelte medarbeider til å engasjere seg aktivt i faglig utvikling gjennom hele karrieren?

Utdanningsforbundet mener at flere av forslagene fra ekspertgruppen er gode og vil bidra til å styrke lærerutdanningene og lærerprofesjonen. Utdanningsforbundet støtter intensjonen om å likestille nivå innenfor de ulike stillingsstigen. Vi finner det viktig å påpeke at likeverdighet knyttes ikke kun til stillingens nivå. Reell likeverdighet omfatter i tillegg lønn og mulighet for fleksibilitet og autonomi.

Utdanningsforbundet er positiv til at foreslåtte stillingsstruktur er tilpasset EUs rammeverk for klassifisering av forskere, og at det også gjelder undervisningspersonell. I et samfunn med høy mobilitet er det viktig at stillingsstrukturen med stillingskategorier og nivå enkelt lar seg sammenlikne og oversette mellom de ulike landene.

Utdanningsforbundet vil advare mot rene undervisningsstillinger slik det er vanlig for undervisningslektorer. Disse oppleves ofte som byrdefulle og er lite egnet for et karriereløp. Ønsker man å legge til rette for faglig utvikling, slik Underdal-utvalget poengterer nødvendigheten av, må den enkelte ansatte alltid være involvert i forskning og utviklingsarbeid ved siden av undervisningen.

Utdanningsforbundet finner at utfordringene i dagens stillingsstruktur knyttes til mangelen på fleksibilitet mellom dagens stillingsstiger, et høyt antall midlertidig ansatte, manglende muligheter for kvalifisering og opprykk og ensidig vektlegging av forskning som grunnlag for en karriere. Utdanningsforbundet er spesielt opptatt av kvaliteten i lærerutdanningene og vi har tidligere spilt inn at profesjonskompetansen i profesjonsutdanningene må styrkes.

Profesjonskompetansen i profesjonsutdanningene må styrkes

Utvalgets rapport inneholder flere positive forslag om kan styrke profesjonskompetansen i profesjonsutdanningene. Utdanningsforbundet støtter forslaget om etableringen av en egen ph.d. i profesjonskunnskap. I avsnitt 4.2.1 står:

Den kompetansen som profesjonsrettet undervisnings- og FoU-kompetanse representerer for de tradisjonelle profesjonsutdanningene, er viktig for å sikre høy relevans for utøvelsen av de aktuelle yrkene. Dette innebærer en vektning av koblingen mellom forskning, profesjonsrettet kunnskap og pedagogisk utviklingsarbeidsom er rettet inn mot yrkesfeltet og den utdanningsvirksomheten som skal produsere kandidater for yrkesfeltet.

Utdanningsforbundet er opptatt av at en fremtidig stillingsstruktur i større grad enn i dag må vektlegge en karriere basert på profesjonskunnskap. Et slikt karriereløp må starte med grunnutdanningen, videreføres i en doktorgrad og strekke seg helt til toppnivået i stillingsstrukturen. Utdanningsforbundet støtter utvalget i at et doktorgradsløp i profesjonskunnskap kan sikre den vitenskapelige standarden, og samtidig sikre viktig nærhet til yrkesfeltet. Å bruke de positive erfaringene fra Nasjonal forskerskole for lærerutdanning (NAFOL) vil styrke arbeidet med etableringen av en doktorgrad i profesjonskunnskap. Andelen ansatte i lærerutdanningene med erfaring fra skole eller barnehage må styrkes for å gjøre lærerutdanningene mer relevant. Vi tror et slikt doktorgradsløp vil egne seg godt for lærere med praktisk erfaring fra skole eller barnehage. Profesjonskunnskapen disse lærerne har tilegnet seg vil være et viktig utgangspunkt for deres akademiske karriere. Utdanningsforbundet bifaller etableringen av en ph.d. i profesjonskunnskap og verdsetter høyt de mulighetene som ligger i den foreslåtte doktorgraden.

Kommentar til kvalifiseringsstillingene

Utdanningsforbundet støtter videre en innsnevring av kvalifiseringsstillingen postdoktor slik at den blir en reell kvalifiseringsstilling. En økning av postdoktorperioden fra tre til fire år med 25% deltakelse i undervisning og veiledning er positivt. Utdanningsforbundet mener at alle som skal jobbe i undervisnings- og veilederstillinger i universitet og høyskole skal ha gjennomført kurs i pedagogisk basiskompetanse eller tilsvarende. Utdanningsforbundet foreslår at det legges til rette for å gjennomføre kurs i pedagogisk basiskompetanse eller tilsvarende, som del av postdoktorperioden.

Kommentar til stillingsstigen

Utdanningsforbundet er fornøyd med forslaget om overgangsmuligheter mellom de forskjellige stillingsstigen. Forslaget kan bidra til motivasjon og engasjement hos den enkelte

ansatte, og kan legge til rette for karriereveier som gjør det attraktivt å søke seg til universiteter og høyskoler.

Fagstøttestigen

Utdanningsforbundet finner at eksempler på stillinger i denne kategorien er mer rettet mot naturvitenskapelige og tekniske yrkesgrupper. Ut fra beskrivelsen er det uklart om lærerutdanningene vil ha ansatte i denne stigen. En del lærerutdanninger jobber i laboratorier der studenter kan trene på reelle situasjoner. Andre har analysepraksiser der studentene analyserer videodata, intervjuer og dokumentdata. Det er mulig at denne typen arbeidsoppgaver kan innplasseres i fagstøttestigen. Om stigen benyttes er det positivt at det utarbeides egne karrierestiger for denne gruppen ansatte.

Forsker-lektor-stigen (FL-stigen)

Dette er en ny kombinert stige som har som formål å anerkjenne og synliggjøre innsatsen til forskere og undervisere. I tillegg skal den sikre at UH-sektoren er fleksibel nok til å svare på et stadig større og mer sammensatt samfunnsoppdrag. Stigen kombinerer trekk fra dosentstigen samtidig som stigen også skal omfatte den voksende gruppen av forskere i UH-sektoren. Ansatte i stigen har mulighet til å drive både forskning og utdanning, men vektingen vil variere og styres etter institusjonenes behov og den ansattes interesser og kompetanse.

Stigen skal ta opp i seg trekk fra dagens dosentstige. Styrken i dagens dosentstige er bredden dosenten representerer. Lærerutdanningene er breie utdanninger og lærerutdannerne skal utdanne studentene til et yrke sammensatt av pedagogikk og skolefag med ulike didaktikk og en bredde av arbeidsoppgaver knyttet til elevene, samarbeid med hjemmet og andre aktuelle samarbeidspartnere. Bredden i dagens dosentstige samsvarer godt med formålet til lærerutdanningsinstitusjonene om å utdanne lærere for samfunnet. Dosenten er sentral i dagens lærerutdanning. I fremtiden har vi behov for en stillingsstruktur med karriereveier som bygger profesjonskunnskap og bredden i dagens dosentstige.

Utover at stigen er ment å kombinere utdanning og forskning, en oppgave som også ligger til ansatte i professorstigen, er det vanskelig å finne hvilke trekk fra dosentstigen som er lagt til den foreslåtte forsker-lektor-stigen.

Utdanningsforbundet finner at beskrivelsen av forsker-lektor-stigen er diffus. I følge utvalget skal stigen se forskning og utdanning mer i sammenheng. Utdanningsforbundet finner at beskrivelsene i rapporten er spesielt utydelig på hvordan forsker-lektor-stigen skal stimulere til sammenheng. Den skal også adressere institusjonenes behov for økt fleksibilitet i bruken av ansatte. Den beskrevne fleksibiliteten gjør systemet uklart. Ut fra det vi kjenner til om vekting av undervisning og forskning i dag kan vi havne i en situasjon der ansatte må endre stillingsbetegnelse årlig. Utdanningsforbundet stiller spørsmål ved om fleksibiliteten vil gagne arbeidsgiver mer enn arbeidstaker.

Delte stillinger mellom praksisfeltet og campus foreslås lagt til forsker-lektor-stigen. Ansatte i delte stillinger skal i følge utvalget sikre profesjonsutdanningene praksisnær utdanning og bidra til relevant sammenheng mellom teori og praksis. Dette er en viktig oppgave i profesjonsutdanningene, men ansvaret for å sikre profesjonsstudentene relevant kompetanse kan ikke kun ligge til ansatte innen forsker-lektor-stigen.

Utdanningsforbundet har ved flere tidligere anledninger understreket at fagmiljøet ved profesjonsutdanningene skal bestå av vitenskapelige ansatte med ulike faglig bakgrunn, ikke

minst for å sikre den faglige bredden i miljøene. I praksis betyr dette at vi ønsker at det skal være både førstelektorer, førsteamanuenser, dosenter og professorer ved bachelor-, master- og doktorgradsstudiene. I tillegg bør de fleste av disse ha erfaring fra skole og barnehage.

Utdanningsforbundet kan følgelig ikke støtte den foreslåtte forsker-lektor-stigen fordi beskrivelsene av nivå, ansettelsesforhold og muligheter er for utydelig. Vi finner at FL-stigen ikke løser problemene i dagens stillingsstruktur. Utdanningsforbundet ønsker å beholde dagens dosentstige. Interessen for dosenten er økende og vi har tro på at denne stillingsstigen kan styrkes gjennom lønn og statusheving.

Professor-stigen

Utvalget foreslår at professor-stigen ikke endres, men at et tredje nivå over vanlig professor, som i dag ligger inne med en variant i stillingskodesystemet, utvikles og synliggjøres bedre. Dette betyr en stige med tre trinn mot det som i dag er eller oppfattes som to trinn. Utdanningsforbundet mener at dette er en god løsning. Betegnelsen fakultetsprofessor gjør at det er mer å strekke seg etter i denne stillingsstigen.

Utdanningsforbundet mener videre at det er viktig å videreføre den nyetablerte meritteringsordningen for ansatte i professorstigen. Professorer skal både undervise, veilede og forske og det er viktig at disse også har incentiver for å utvikle seg innenfor undervisning og veiledning.

Beskrivelsen av arbeidsoppgavene i forsker-lektor-stigen gjør at også oppgavene i professorstigen blir uklare. Grunnen er at utvalget skriver at professorstigen ikke endres. Utdanningsforbundet finner overlapp i arbeidsoppgaver i de to stigen, og stiller spørsmål om det er ment at professorstigen skal smalnes inn ytterligere og hovedvekten i stigen skal omfatte tyngre forskning.

Med vennlig hilsen

Milena Adam
seksjonsleder

Gunn Gallavara
Seniorrådgiver